

Kuusamossa ei ole ollut Heikki Törmästä, joka olisi syntynyt vuonna 1708 – PERUSTELUT

I) Heikki Törmäsellä ja puolisolllaan Marketalla olivat lapset Heikki ja Elina Lapin lukutaitoisten luettelon mukaan.¹

1) LÄHDE: Turun arkkihiippakunnan tuomiokapitulin arkisto > E SAAPUNEET ASIAKIRJAT (pääsarjat) > E VI Emäseurakunnittain ja seurakunnittain järjestetyt asiakirjat > E VI:5b Lapin lukutaitoiset, 1720-luku, jakso 6, sivu 10
<https://astia.narc.fi/uusiastia/viewer/?fileId=6032406834&aineistoid=1862610126>

II) Kuusamon seurakunnan rippikirjaan vuosilta 1760–1773 on merkitty, Lämsän kinkeripiiriin Heikki Törmänen s. 1690 ja puolisonsa Marketta s. 1697. Heillä on mainittuna lapset: Heikki s. 1720 perheineen, Sipi s. 1730 perheineen, Brita s. 1727 ja Juho s. 1733 perheineen. Heikki kuoli 22.6.1764¹, mikä merkittiin mainittuun rippikirjaan.

1) LÄHDE: Kuusamon seurakunnan arkisto - IAa:1 Rippikirja 1760-1773, jakso 21, sivu 20
<https://astia.narc.fi/uusiastia/viewer/?fileId=5897549728&aineistoid=1244751015>

III) Nuoremman Heikin puoliso Maria Ollint. Pesonen oli syntynyt vuonna 1728. Pariskunta avioitui 23.11.1746¹ ja heidän vanhin lapsensa Marketta syntyi 2.4.1750², poika Heikki syntyi 26.11.1752.³

1. LÄHDE: Kuusamon seurakunnan arkisto - IC:1_5 Seurakuntaan muuttaneiden luettelo/ vihityt 1730-1781, jakso 92, sivu 170
<https://astia.narc.fi/uusiastia/viewer/?fileId=5897501133&aineistoid=1244664324>

2. LÄHDE: Kuusamon seurakunnan arkisto - IC:1_5 Seurakuntaan muuttaneiden luettelo/ syntyneet 1730-1781, jakso 65, sivu 123
<https://astia.narc.fi/uusiastia/viewer/?fileId=5897549728&aineistoid=1244751015>

3. LÄHDE: Kuusamon seurakunnan arkisto - IC:1_5 Seurakuntaan muuttaneiden luettelo 1730-1781, jakso 72, sivu 138-139
<https://astia.narc.fi/uusiastia/viewer/?fileId=5897549956&aineistoid=1244751015>

IV) Elina Heikintytär Törmänen ja Pekka Pekanpoika Heikkinen ja vihittiin Kuusamossa 21.11.1743.¹ Pekka kuoli 23.4.1752², 36-vuoden ikäisenä eli hän oli syntynyt noin vuonna 1719. Elinan vanhin lapsi Pekka Pekanpoika syntyi 20.10.1744.³ Elina avioitui toisen kerran Lauri Pekanpoika Kyllin kanssa 20.6.1756.⁴ Elinan nuorin lapsi Brita Laurintytär syntyi 14.6.1760.⁵

1. LÄHDE: Kuusamon seurakunnan arkisto - IC:1_5 Seurakuntaan muuttaneiden luettelo/ vihityt 1730-1781, jakso 91, sivu 168
<https://astia.narc.fi/uusiastia/viewer/?fileId=5897549554&aineistoid=1244751015>

2. LÄHDE: Kuusamon seurakunnan arkisto - IC:1_5 Seurakuntaan muuttaneiden luettelo/ kuolleet 1730-1781, jakso 110, sivu 208
<https://astia.narc.fi/uusiastia/viewer/?fileId=5897549611&aineistoid=1244751015>

3. LÄHDE: Kuusamon seurakunnan arkisto - IC:1_5 Seurakuntaan muuttaneiden luettelo/ syntyneet 1730-1781, jakso 46, sivu 86-87
<https://astia.narc.fi/uusiastia/viewer/?fileId=5897549878&aineistoid=1244751015>

4. LÄHDE: Kuusamon seurakunnan arkisto - IC:1_5 Seurakuntaan muuttaneiden luettelo/ vihityt 1730-1781, jakso 95, sivu 176
<https://astia.narc.fi/uusiastia/viewer/?fileId=5897549497&aineistoid=1244751015>

5. LÄHDE: Kuusamon seurakunnan arkisto - IC:1_5 Seurakuntaan muuttaneiden luettelo/ vihityt 1730-1781, jakso 152, sivu 389
<https://astia.narc.fi/uusiastia/viewer/?fileId=5897549851&aineistoid=1244751015>

V) Vanhemman Heikki Törmäsen ja Margaretan vanhimmat lapset olivat Heikki s. 1720 ja Elina, joka oli syntynyt rippikirjan mukaan vuonna 1728.¹ Elina kuoli 8.11.1768,² jolloin hänen iäkseen kirjattiin 47-vuotta, minkä mukaan hän olisi syntynyt noin vuonna 1721. Tämän syntymävuoden mukaan hän olisi ollut noin 23-vuotias Pekan syntyessä. Jos Elina olisi syntynyt vuonna 1728, hän olisi avioitunut 15-vuotiaana ja saanut Pekan ollessaan 16-vuotias. **Elina lienee kuitenkin syntynyt lähempänä vanhimman veljensä syntymäaikaa noin vuonna 1721.** Sisarusarjan nuoremmat lapset syntyivät ”perä perää”, joten heidän väliinsä Elina ei sovi.

1. LÄHDE: Kuusamon seurakunnan arkisto - IAa:1 Rippikirja 1760-1773, jakso 88, sivu 10: Heikkilä
<https://astia.narc.fi/uusiastia/viewer/?fileId=5897501235&aineistoid=1244664324>

2. LÄHDE: Kuusamon seurakunnan arkisto - IC:2_1 Syntyneiden luettelo/kuolleet 1765-1792, jakso 83, sivu 352
<https://astia.narc.fi/uusiastia/viewer/?fileId=5897552251&aineistoid=1244757531>

VI) Heikki Törmänen on merkitty kuolleen 30.3.1781, jolloin hänen iäkseen on laitettu 73 vuotta,¹ joten Heikki Törmänen olisi syntynyt ilmoitetun kuolinikänsä mukaan vuonna 1708 – **TÄMÄ IKÄARVIO ON VIRHEELLINEN! koska:**

- a) isänsä eli vanhemman Heikki Törmäsen puoliso Marketta oli syntynyt vuonna 1697, eikä täten voi olla ko. vuonna syntyneen lapsen äiti
- b) Kuusamossa on veroasiakirjojen ja käräjäpöytäkirjojen mukaan ollut 1700-luvun alkupuolella ainoastaan Ristilammen Heikki Törmäsen perhe eikä muita Törmäsiä.

Heikki Törmänen, joka kuoli vuonna 1781, lienee kuollut noin 63-vuotiaana, jolloin hän olisi syntynyt noin vuoden **1720** tienoilla. Tämä korjattu ikäarvio mahdollistaa sen, että kyseinen Heikki on Ristilammen pysyvästi asuttaneen Heikki Törmäsen ja Marketan vanhin poika kaikkien muiden edellä esitettyjen asiakirjalähteiden mukaan.

1. LÄHDE: Kuusamon seurakunnan arkisto - IC:2_1 Syntyneiden luettelo/kuolleet 1765-1792, jakso 90, sivu 366
<https://astia.narc.fi/uusiastia/viewer/?fileId=5897552383&aineistoid=1244757531>

HUOMAUTUS!

Kuusamon kirkonkirjoihin merkityt vuosiluvut, jotka koskevat aikaa ennen vuotta 1730, ovat jälkeen päin tehtyjä arvioita, sillä vanhimmat kirkonkirjat paloivat kirkon mukana vuonna 1730. Näiden vuosilukujen yhteydessä voinee aina käyttää sanaa **noin**. Myös varhaisempia merkintöjä kuolleiden iästä voinee pitää tässä yhteydessä suuntaa antavina arvioina eikä tarkkoina lukuina – tyyppillinen alkuaikojen kirkollisten rekistereiden virhe oli kymmenen vuotta. Kirkonkirjoihin kuten muihinkin asiakirjoihin tehtiin myös inhimillisiä virheellisiä merkintöjä, jotka selviävät joskus muiden lähteiden perusteella.